

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2014. május

– kivonat –

Készítette:

az

Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály

Vízkészlet-gazdálkodási Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2014. május 9.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

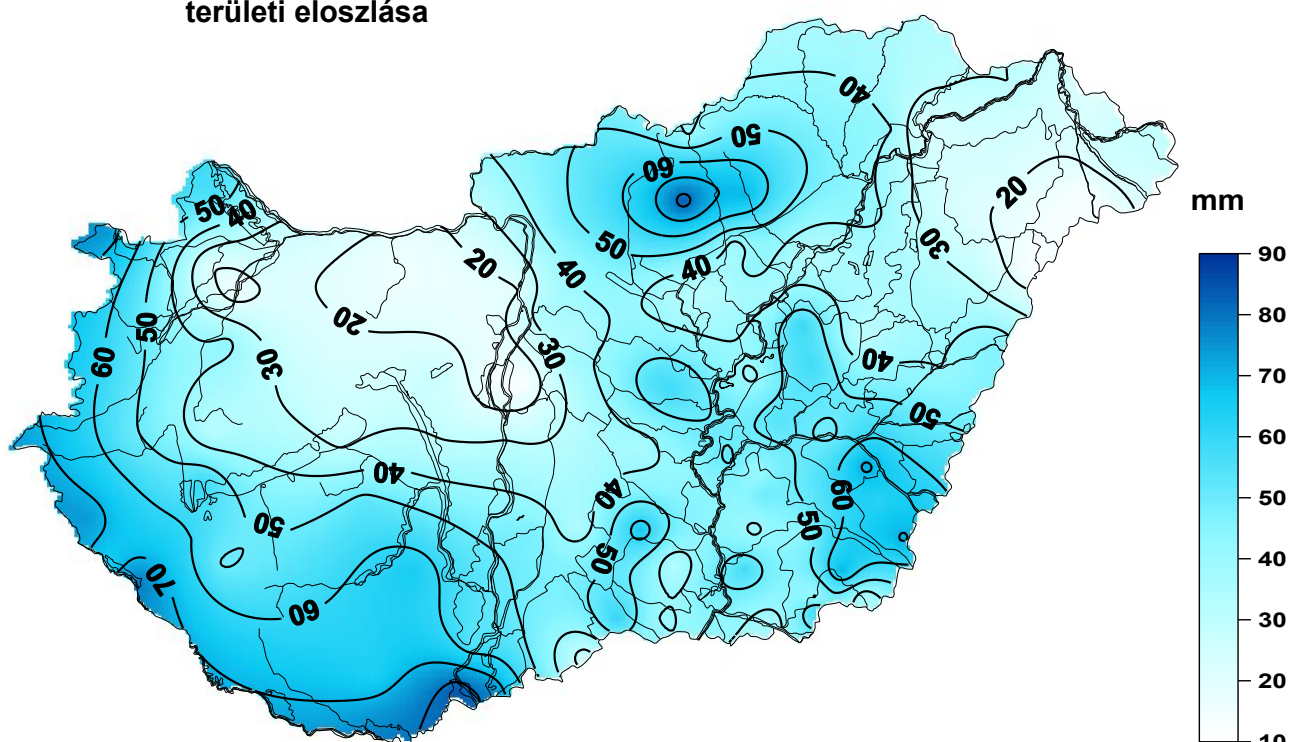
Csapadék

2014 áprilisában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 12 mm (Nyírábrány) és 84 mm (Kölked) között alakult, az országos területi átlagérték 43 mm volt, ami 3 mm-rel (7%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) áprilisi havi átlagánál.

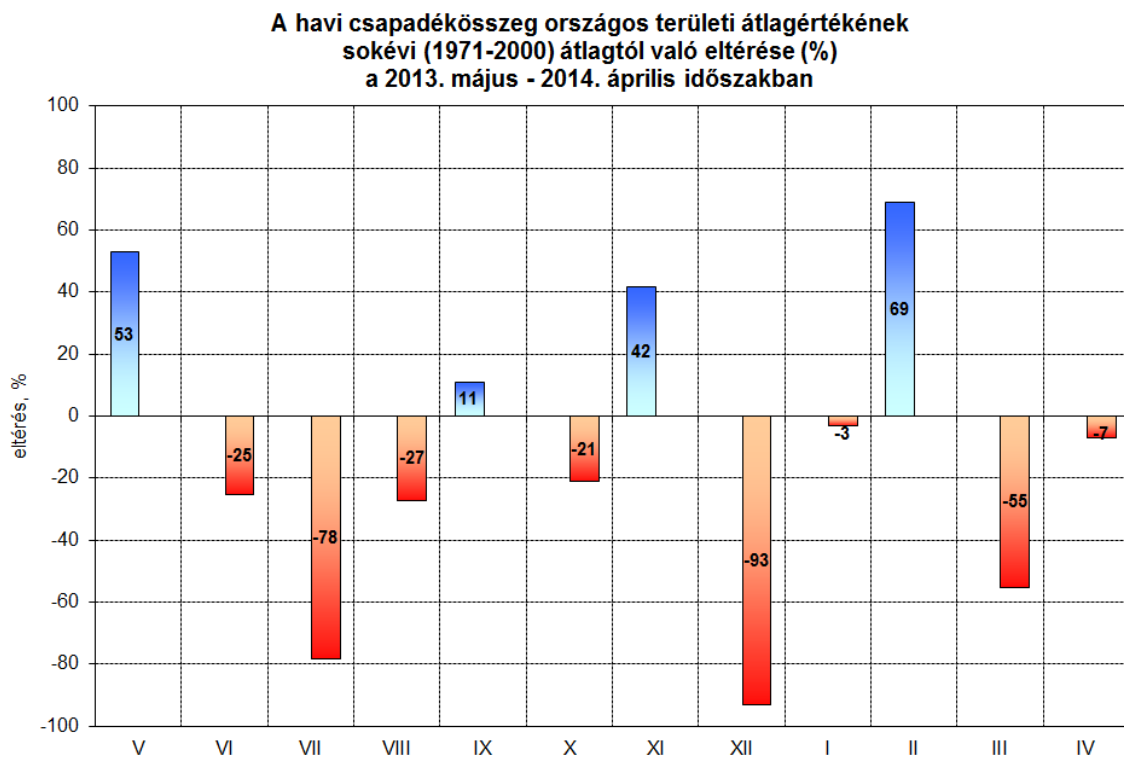
Áprilisban a Dunántúl északi és középső részén, a Duna-Tisza köze és a Dél-Alföld egyes térségeiben, valamint a Tiszántúl északi részén az átlagnál kevesebb csapadék hullott. Az átlaghoz képest a legnagyobb csapadékhiány (20-34 mm) az Észak-Dunántúlon, Csepel-szigeten és a Nyírségben fordult elő. Az ország többi részén az áprilisi átlagnál több csapadék hullott. A legnagyobb havi csapadéktöbblet (20-35 mm) a Dél-Dunántúlon jelentkezett.

Országos áttekintésben az áprilisi átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (34 mm) Nyírábrány és Nagyecséd, a legnagyobb csapadéktöbblet (35 mm) Kölked állomáson fordult elő.

A 2014. április havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

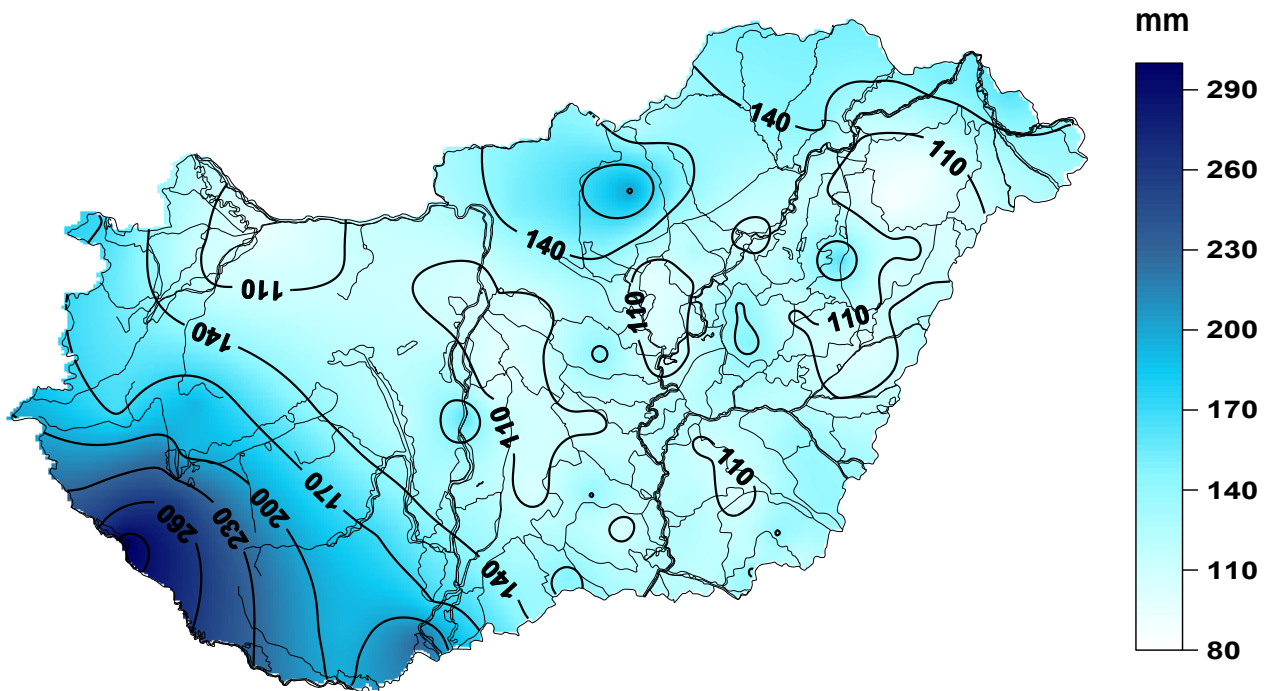

A 2014. január-április időszakban lehullott csapadék mennyisége 85 mm (Újfehértó) és 301 mm (Murakeresztúr) között alakult, az országos területi átlagérték 135 mm volt, ami az időszakos átlagnál 1 mm-rel (mintegy 1%-kal) alacsonyabb.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb négyhavi csapadéktöbblet (90-128 mm) a Dunántúl délnyugati részén fordult elő. A január-április időszakban a legkevesebb csapadék a Nyírség egyes községeiben hullott.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb négyhavi csapadéktöbblet (128 mm) Murakeresztúr, a legnagyobb négyhavi csapadékhiány (46 mm) Újfehértó állomáson fordult elő.

A 2014. január-április havi csapadékösszeg területi eloszlása

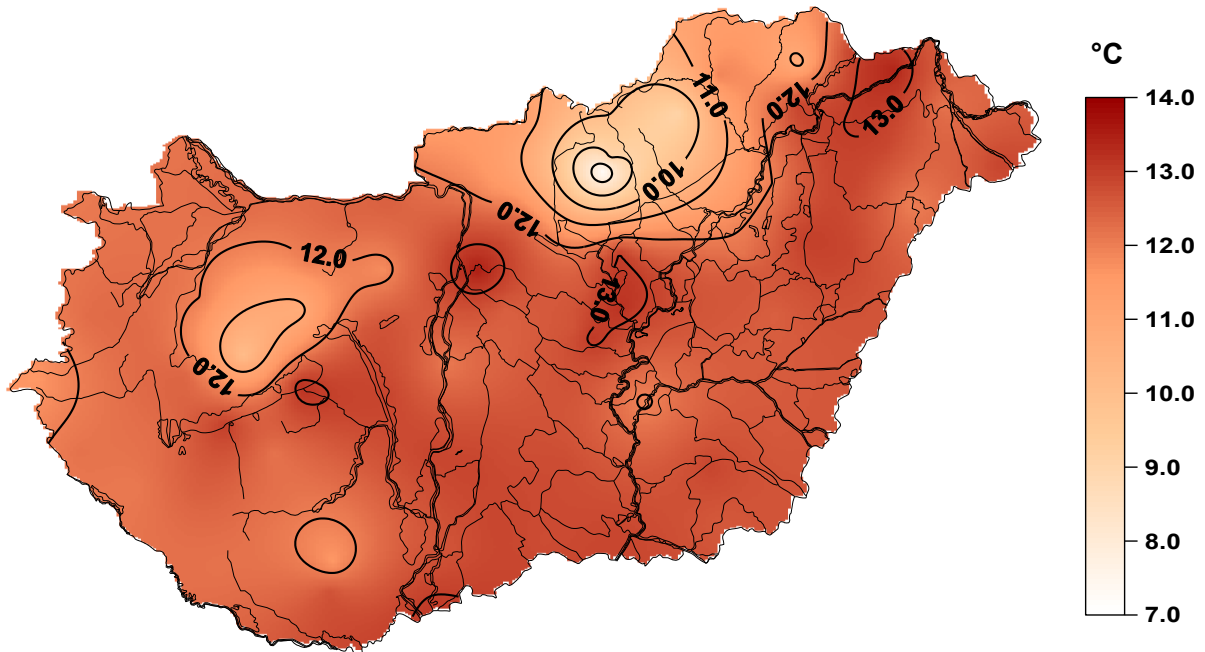
Léghőmérséklet

Az április havi középhőmérséklet 7,2°C (Kékestető) és 13,5°C (Budapest-Pestszentlőrinc) között alakult, az országos területi átlagérték 12,2°C volt, ami 2,1°C-kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az áprilisi átlagot.

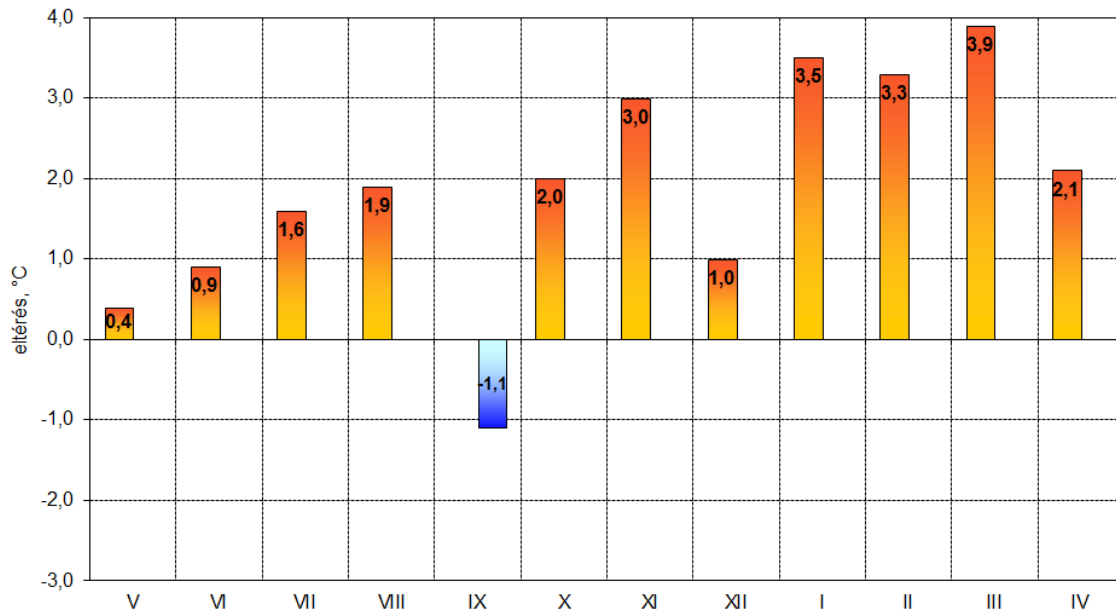
Országos áttekintésben az átlagos április havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés (3,1°C) Szentlélek állomáson fordult elő.

A 2014. április havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagától való eltérését.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagától való eltérése (°C) a 2013. május - 2014. április időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma április végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen magasabb volt. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát területi átlagban általában a 60-90% közötti telítettségi értékek jellemezték. Ennél alacsonyabb telítettségi értékek (40-60%) csak a Miskolc-Debrecen vonaltól északkeletre eső síkvidéki területeken fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. Síkvidékeink területi átlagában a 40-70% közötti telítettségi értékek fordultak elő.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest alig változott. A jellemző telítettségi értékek a hónap végén – nagyfokú területi homogenitást jelezve – 70-80% között alakultak, ennél magasabb értékek (80-100%) csak a Duna-Tisza köze délnyugati peremén, a Dráva-menti síkságon és a Kisalföld területén fordultak elő.

Talajvíz

Áprilisban a síkvidékek jelentős részén emelkedett a talajvízszint. Az emelkedés mértéke általában kisebb volt 10 cm-nél, azonban a Dráva-menti síkság területén 50 cm-t meghaladó értékek is előfordultak. A Kisalföld északi részén, a Tiszahát, a Szatmári-síkság, a Körösök völgye és a Tiszazug területén, valamint a Körös-Maros köze északnyugati részén kisebb csökkenés mutatkozott.

Az 1971-2000. közötti időszak április havi átlagértékénél alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör a Duna-Tisza köze területének csaknem egészén, az Északi-középhegység előterében, a Felső-Tisza vidék keleti felén, a Nagykunság jelentős részén, a Körös-Maros köze északi felén, valamint a Kisalföld északi részén. A legnagyobb (200-300 cm, illetve azt meghaladó) eltérések a Duna-Tisza köze északnyugati és délkeleti részén, a déli országhatár mellett és a Mátra előterében mutatkoztak. Más síkvidékeken kialakult süllyedések többnyire 50-100 cm közötti értéktartományba tartoztak. A viszonyítási időszagnál magasabb helyzetű talajvíztükör a Tiszántúl, a Kisalföld és a Dráva-menti síkság egyes körzeteiben alakult ki.

A síkvidékek területi átlagában a talajvíztükör 2014. április hónapban az 1971-2000. közötti időszak április havi átlagértékénél ~60 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2014 áprilisában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 96,08 millió m³ volt, ami 2,41 millió m³-rel (3%-kal) haladta meg az előző havi értéket. Az április havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés – maximálisan 30 ha kiterjedésben – a Kis-Balatoni belvízrendszerben fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2014 áprilisában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 2,96 millió m³-rel (5%-kal) növekedett.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2014. április 11-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a május az átlagosnál melegebb és átlagosnál szárazabb, a június az átlagosnál melegebb és az átlagosnál kissé szárazabb, a július az átlagosnál melegebb és átlagosnál szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

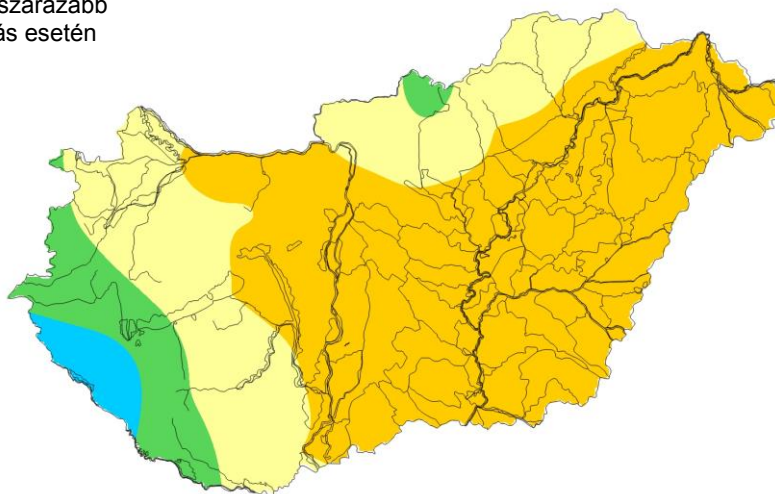
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
május	15,6 – 17,7 (15,6)	30 – 70 (61)
június	18,3 – 20,4 (18,6)	45 – 95 (75)
július	20,1 – 22,7 (20,4)	35 – 70 (64)

Az OMSZ 2014. május 9-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban térben és időben meglehetősen változó időjárásra lehet számítani. A soron következő hét végén és a jövő hét közepén sokfelé várható eső. A lehulló csapadék mennyisége jelentősnek ígérkezik, területi átlagban 10 mm/nap mennyiséget meghaladó értékekre lehet számítani. A hőmérséklet a csapadékos napokon kissé az átlag alatt várható, az időszak többi napjain az időszakos átlaghoz közeli napi középhőmérsékletek várhatók.

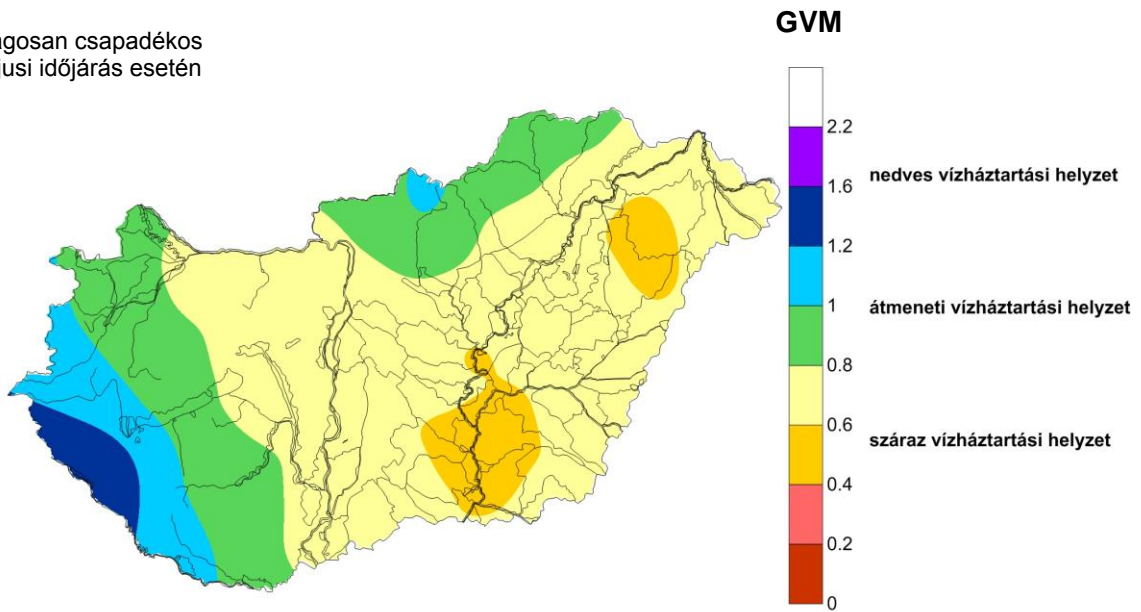
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2014. májusra előrejelzett értékei

Az alábbi ábrákon három időjárás-forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható májusi alakulását.

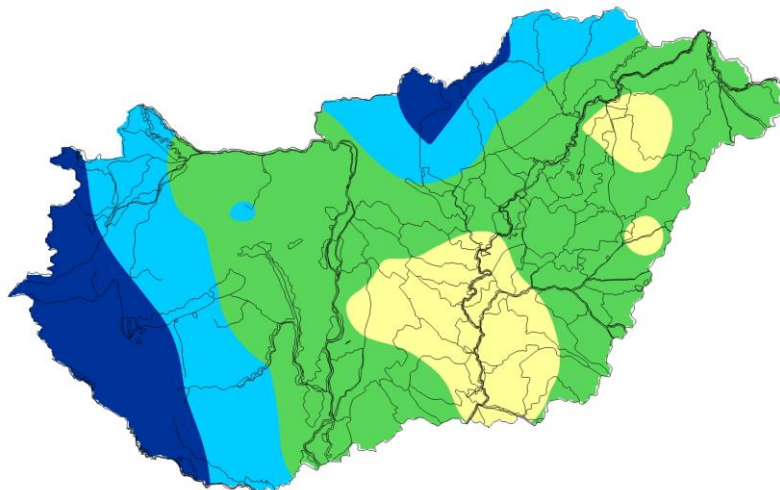
Az átlagosnál szárazabb májusi időjárás esetén

Átlagosan csapadékos
májusi időjárás esetén

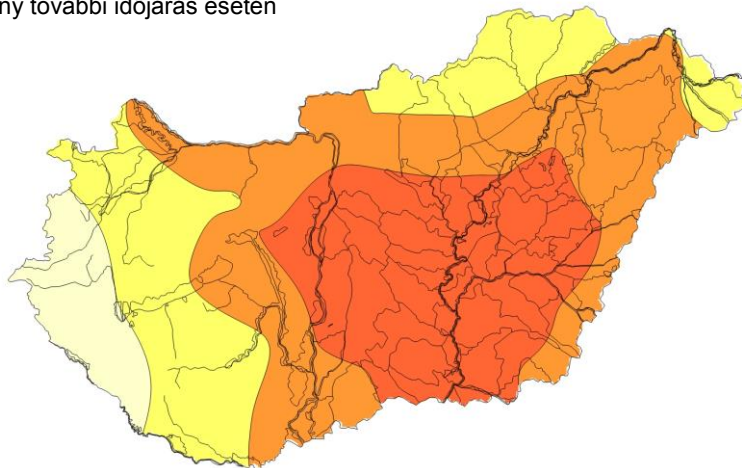

Az átlagosnál csapadékosabb
májusi időjárás esetén

Az alábbi ábrákon három időjárási forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük az aszályhelyzet 2014. évi várható alakulását

Csapadékszegény további időjárás esetén

Átlagosan csapadékos további időjárás esetén

PAI (°C/100mm)

